

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ХНТУ

Протокол №__ від ____ р.

Голова Вченої ради

_____ Олена ЧЕПЕЛЮК

ПОЛОЖЕННЯ

**про медичний огляд працівників
певних категорій**

УВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ректора ХНТУ від

_____ р. №_____

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ - 2024

I. Загальні положення

1.1. Це Положення розроблене відповідно до Закону України «Про охорону праці» (ст. 17) та відповідно вимог Положення про медичний огляд працівників певних категорій затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України 21.05.2007р. № 246.

1.2. Положенням встановлюються:

- єдиний порядок організації та проведення попереднього (при прийнятті на роботу) і періодичних (протягом трудової діяльності медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких де є потреба у професійному доборі, а також щорічного обов'язкового медичного оглядів осіб віком до 21 року;

- обов'язки, права і відповідальність посадових осіб університету по організації та проведенню медичних оглядів;

1.3. Питання розслідування, обліку профзахворювань, відшкодування збитків, визначення ступеню втрати працездатності, інвалідності, пенсійного забезпечення у зв'язку з професійними захворюваннями регламентуються відповідними законодавчими і нормативними актами.

1.1. Проведення медичних оглядів, відшкодування витрат на лікування, професійну і медичну реабілітацію осіб з професійними захворюваннями, обстеження конкретних умов праці для складання санітарно-гігієнічної характеристики організовує ректор за рахунок коштів університету.

1.2. Безпосередньо проведення медичних оглядів організовує проректор з виховної роботи разом з відділом охорони праці і техніки безпеки (далі ОП і ТБ).

1.3. Попередні медичні огляди при прийнятті на роботу проводяться з метою встановлення фізичної і психофізіологічної придатності осіб до роботи за конкретно визначеною професією, спеціальністю, посадою, запобігання захворюванням і нещасним випадкам, виявлення захворювань (інфекційних та ін.), які становлять загрозу зараження працівників та студентів, допуску до роботи осіб віком до 21 року.

1.4. Періодичні медичні огляди:

- проводяться для осіб, котрі зайняті на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці, відповідно до Переліку шкідливих речовин, несприятливих виробничих факторів і робіт, для виконання яких обов'язкові медичні огляди працівників;
- забезпечують динамічний нагляд за станом здоров'я працівників, виявлення ранніх ознак впливу виробничих умов і шкідливості на організм, а також захворювань, які не дають змоги продовжувати роботу за даною професією, запобігання нещасним випадкам, поширенню інфекційних і паразитарних захворювань;
- можуть проводитись в період перебування працівника в стаціонарі, або у випадках, коли він звернувся за медичною допомогою. Результати проведеного обстеження передаються лікувально - профілактичному закладу,

який обслуговує підприємство.

1.1. Результати завершених медичних оглядів протягом місяця оформляються заключним актом, який складається у чотирьох примірниках (для лікувально-профілактичного закладу, відділу кадрів, профспілкового комітету університету і санітарно-епідеміологічної станції).

1.2. На час проходження медогляду, обстеження в профпатологічних центрах, клініках науково-дослідних і медичних інститутів (університетів) для уточнення діагнозу або визначення ролі виробничих факторів у розвитку захворювань за працюючими зберігається місце роботи (посада) і середній заробіток.

1.3. Звітність за результатами медичних оглядів здійснюється у порядку, встановленому Міністерством охорони здоров'я України.

2. Порядок організації медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці

2.1. Відділ охорони праці і техніки безпеки разом із санітарно-епідеміологічною станцією, профспілковим комітетом визначає контингент осіб, які підлягають періодичним медичним оглядам і складає в двох примірниках поіменний список, узгоджуючи його в санітарно-епідеміологічною станцією. Один примірник списку направляється в лікувально-профілактичний заклад, другий залишається у відділі ОП і ТБ університету.

2.2. Відділ кадрів направляє осіб, які приймаються на роботу або змінюють професію і місце роботи, для проходження попереднього медичного огляду з направленням встановленої форми.

2.3. Керівник підрозділу (завідуючий кафедри, начальник відділу, служби) знайомить особу, яка приймається на роботу, з притаманними конкретній професії шкідливими і небезпечними виробничими факторами і речовинами, з нормативними актами з охорони праці.

2.4. Керівник підрозділу (завідуючий кафедри, начальник відділу, служби) до 15 вересня щорічно надає в відділ ОП і ТБ списки осіб, які підлягають періодичному медичному огляду.

2.5. Відділ ОП і ТБ готує проект наказу про проведення медоглядів в строки, погоджені з лікувально-профілактичними закладами.

2.6. Відділ ОП і ТБ направляє працівників на медогляд в лікувально-профілактичний заклад і здійснює контроль за терміном його проходження.

1. Порядок проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів працівників окремих професій діяльність яких пов'язана з обслуговуванням населення

3.1 . Забезпечує працюючих медичними і санітарними книжками згідно

з формами, затвердженими Міністерством охорони здоров'я України, та бланками-направленнями на медогляди (додаток 6).

3.2 . Забезпечує виконання рекомендованих оздоровчо-профілактичних заходів.

3.3 . Здійснює працевлаштування працівників у відповідності з результатами медичних оглядів.

Проводить облік, контроль і оцінку параметрів шкідливих і небезпечних виробничих факторів і речовин на конкретних роботах, які потребують проведення медоглядів працівників.

3.4 . Проводить аналіз показників стану здоров'я працівників.

III. Права, обов'язки і відповідальність власника, працівника, закладу Міністерства охорони здоров'я.

2. Права, обов'язки і відповідальність адміністрації університету

4.1. Зобов'язана:

— зберегти за працівником на час проходження медогляду місце роботи (посаду) і середній заробіток;

* забезпечити присутність працівників на медогляді відповідно до плану-графіку, а також організувати позачерговий медогляд, якщо працівник вважає, що погіршення стану його здоров'я пов'язане з умовами праці;

* інформувати територіальну санепідемстанцію про зміни в технологічних процесах, що сталися на підприємстві, введення нових виробничих процесів і робочих місць з шкідливими і небезпечними умовами праці;

* виконувати висновки заключного акта медичного огляду (додаток 3);

* щорічно інформувати санепідемстанції і лікувально-профілактичні заклади про виконання вимог заключного акта минулого року;

— забезпечити перепрофілювання та працевлаштування працівника в зв'язку зі зміною стану здоров'я;

— ознайомлювати працівника, що влаштувався на роботу з шкідливими і небезпечними виробничими чинниками і речовинами, зі змінами умов праці в процесі виконання трудового договору;

— забезпечити усунення причин, що призводять до професійних захворювань;

— не приймати на роботу осіб з протипоказаннями за станом здоров'я.

4.2. Має право:

— організовувати позачерговий медичний огляд з власної ініціативи, за проханням працівника, якщо працівник вважає, що погіршення стану його здоров'я пов'язане з умовами праці, вимогу санепідемстанції;

4.3. Несе відповідальність за:

— контроль параметрів шкідливих і небезпечних виробничих чинників і речовин, які впливають на працівників і вимагають проведення медоглядів;

— фінансування витрат, пов'язаних з організацією, матеріально-технічним забезпеченням медоглядів, складанням санітарно-гігієнічних характеристик умов праці, лікування медичну і професійну реабілітацію працівників;

— допущення до роботи з шкідливими і небезпечними умовами праці осіб, які не пройшли медичний огляд, або мають протипоказання за станом здоров'я;

— усунення причин виникнення і розвитку профзахворювань, виконання вимог щодо їх попередження;

* облік професійних захворювань та отруєнь, що реєструються у працівників;

* відшкодування шкоди здоров'ю працівника в зв'язку з виконанням професійних обов'язків відповідно до «Правил відшкодування власником шкоди, заподіяної працівникові ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням трудових обов'язків», які затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 23.06. 93 р. № 473.

3. Права, обов'язки і відповідальність працівників

5.1. Працівник має право:

а) одержувати інформацію:

* про шкідливі і небезпечні виробничі чинники на робочих місцях і можливі наслідки їх дії на здоров'я в процесі професійної діяльності на підприємстві;

* про стан здоров'я на основі висновків комісії, яка здійснює медичний огляд;

* про забезпечення за рахунок власника оздоровчо-реабілітаційними заходами;

б) відмовитись від роботи, яка протипоказана йому згідно з медичними висновками, вимагати переведення на іншу роботу без контакту з шкідливими та небезпечними виробничими чинниками;

в) на позачерговий медичний огляд за його проханням;

г) на відшкодування шкоди здоров'ю у зв'язку з професійною діяльністю згідно з «Правилами відшкодування власником шкоди, заподіяної працівникові ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням трудових обов'язків».

5.2. Зобов'язаний проходити в установленому порядку і термін медичні огляди та виконувати медичні рекомендації.

5.3. Несе відповідальність за:

— несвоєчасне з'явлення на медичні огляди;

— невиконання медичних рекомендацій і продовження роботи в умовах, що протипоказані за станом здоров'я.

4. Права, обов'язки і відповідальність лікувально-профілактичного закладу

6.1. Лікувально-профілактичний заклад має право:

- * запитувати в інших лікувально-профілактичних закладах(за місцем проживання, спеціалізованих диспансерах та ін.) медичну документацію про стан здоров'я осіб, котрі підлягають медичним оглядам;
- * запитувати у санепідемстанцій санітарно-гігієнічну характеристику умов праці працівників;
 - направляти до профпатологічних та інших спеціалізованих лікарень, центрів, відділень, клінік інститутів осіб, у яких виявлено підозру на профзахворювання, для обстеження і уточнення діагнозу захворювання;
 - вимагати від профпатологічних відділень лікарень, центрів і клінік інститутів перегляду результатів обстеження для уточнення діагнозу і можливого встановлення зв'язку захворювання з умовами праці.

6.2. Зобов'язаний:

- знати умови праці, характер дії шкідливих і небезпечних виробничих чинників на здоров'я працівників;
- * забезпечувати участь спеціалістів у виконанні клінічних досліджень;
- * вести диспансерний облік і зберігати медичну документацію, здійснювати лікувально-профілактичні заходи для осіб з професійними і загальносоматичними захворюваннями;
- * проводити оцінку стану здоров'я осіб, які перебувають на диспансерному обліку, з метою встановлення можливого зв'язку захворювання з професійною діяльністю;
 - забезпечувати своєчасність оформлення результатів медичних оглядів.

6.3. Несе відповідальність за:

- якість медоглядів і достовірність медичних висновків;
- об'єктивність оцінки стану здоров'я;
- невідповідність медичного висновку фактичному стану здоров'я працівника;
 - повноту обліку осіб, які підлягають диспансерному нагляду;
 - за несвоєчасне виявлення професійних захворювань і отруєнь.

5. Права, обов'язки і відповідальність санітарно-епідеміологічного закладу

7.1. Санітарно-епідеміологічний заклад має право:

- а) вимагати від власників і лікувально-профілактичних закладів проведення медичних оглядів осіб, а також позачергового медичного огляду у зв'язку із змінами умов праці та на прохання працівника, власника;
- б) зупиняти проведення медогляду та вживати заходів адміні

стративного впливу щодо посадових осіб в разі відсутності належного складу медичної комісії, відповідної матеріально-технічної бази, медичної документації, невиконання клінічних та інших досліджень, необхідних для медоглядів;

в) вживати заходів адміністративного впливу до власника і керівництва лікувально-профілактичного закладу, якщо:

— не виконуються передбачені вимоги до організації та проведення медоглядів;

— до роботи допущені особи, які не пройшли медогляду та які мають медичні протипоказання до роботи у визначеній професії.

7.2. Зобов'язаний:

а) забезпечити інформацію про умови праці, шкідливі та небезпечні виробничі фактори, які мають місце на підприємствах;

б) надавати консультативну допомогу лікувально-профілактичним закладам:

— у визначенні та формуванні контингенту працівників, які підлягають медогляду;

— у вирішенні питань про можливий зв'язок захворювання з професійною діяльністю робітника та умовами праці;

— у розробці заходів щодо запобігання профзахворюванням і оздоровлення диспансерної групи хворих;

в) брати участь в експертизі організації та якості медоглядів працівників і розробці оздоровчо-профілактичних заходів;

г) складати санітарно-гігієнічні характеристики умов праці працівників, в тому числі групових;

д) визначати додатково контингент та затверджувати поіменні списки працівників, які підлягають медогляду, а також у випадках зміни технологічного процесу, введення нових професій, виробництв, робочих місць, змін умов праці та ін.;

е) брати участь у навчанні та перевірці знань з питань гігієни праці та впливу шкідливих і небезпечних факторів на стан здоров'я.

7.3. Несе відповідальність за:

— своєчасність і повноту визначення контингенту і погодження поіменного списку осіб, які підлягають медичним оглядам;

* своєчасність складання санітарно-гігієнічних характеристик умов праці;

* виконання наданих функцій з організації і своєчасності медичних оглядів;

* епідемообстеження осередка інфекційного чи паразитарного захворювання (за участю інфекціоніста і епідеміолога);

— розслідування випадків професійних захворювань і отруєнь;

— ведення обліково-звітної документації.

Начальник відділу ОП

Володимир ЄВТУШЕНКО

Юрисконсульт

Тетяна ДРАГОМЕРЕЦЬКА